

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

№ 5 (867) Аўторак, 22 сакавіка 1994 г. Газета заснавана ў верасні 1969 года Выходзіць два разы ў месяц Цана дагаворная

АТРЫМАЎ ДЫПЛОМ АКАДЭМІКА

Летась была створана Міжнародная акадэмія навук вышэйшай школы. Гэта новая самакіруемая небюджэтная арганізацыя. Яе мэта -- садзейнічаць навуцы ў ВНУ і падтрымка на неўрадавым узроўні імкнення вучоных вышэйшай школы розных краін да б'яднання намаганняў.

Адбыліся выбары ў новую навуковую ўстанову. Акадэмікам МАН абраны і рэктар нашага ўніверсітэта прафесар Л.А.Шамяткоў. Нядаўна ён атрымаў дыплом Міжнароднай акадэміі.

З ВУЧОНЫМ ЗВАННЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты горача віншуюць з прысваеннем 4 сакавіка г.г. Атэстацыйнай калегіяй Мінадукацыі Рэспублікі Беларусь вучонага звання дацэнт: УЛАСАВУ Аляксандру Васільевічу — па кафедры псіхалагічнай дыягностыкі і падрыхтоўкі да вучобы ў ВНУ; ІОФЕ Льву Аркадзевічу — па кафедры ЭІ і АСК; ШУЛЬЗЕ Сяргею Рыгоравічу, АНДРЭВУ Віктару Васільевічу — па кафедры тэарэтычнай фізікі; РОГАЛЕВУ Аляксандру Фёдаравічу — па кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства; КРАЎЦОВАЙ Валерыі Іванаўне — па кафедры філасофіі.

ДА УРАЧЫСТАСЦЕЙ -- 50 ДЗЁН

Два дні -- 12 і 13 мая -- у нашым ўніверсітэце будуць праходзіць урачыстасці, прысвечаныя яго 25-гадоваму юбілею. Да знамянальнай даты засталася зусім мала часу. А зрабіць яшчэ патрэбна шмат як у цэлым

па ГДУ, так і на факультэтах, у іншых структурных падраздзяленнях. Справіцца з шырокай праграмай можна толькі агульнымі намаганнямі пры высокай зацікаўленасці і актыўнасці большасці чле-

наў шматтысячнага ўніверсітэцкага калектыву. Менавіта аб гэтым і ішла размова на чарговым пасяджэнні аргкамітэта падрыхтоўцы і правядзенню юбілею ўніверсітэта, якое веў першы прарэктар прафесар М.В.Селькін.

Працоўнае лета -- не за гарамі

ПАД СТУК КОЛАЎ

На двары вясна, а некаторыя юнакі і дзяўчаты нашага ўніверсітэта жывуць ужо летнімі клопатамі. А звязаны яны з работай у студэнцкіх атрадах на час трэцяга працоўнага семестра.

шруце Гомель-Масква, столькі ж возьмуць на сябе абавязкі па абслугоўванню пасажыраў паяздоў, якія курсіруюць у паўднёвым накірунку -- у Адэсу.

Сёлета з 60-ці чалавек розных факультэтаў і курсаў сфарміраваны атрады праваднікоў чыгуначных паяздоў. 30 юнакоў і дзяўчат будуць працаваць на мар-

На мінулым тыдні пачалася вучоба будучых праваднікоў, у час якой яны атрымаюць усе неабходныя веды для выканання сваіх абавязкаў у час летніх рэйсаў.

ВЫЖЫВАЕМ...

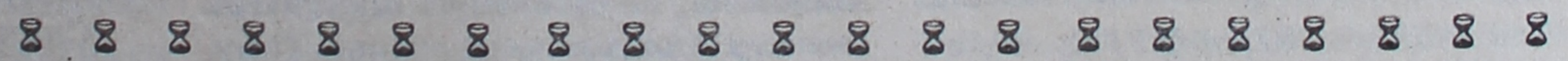
Нас ужо цяжка здзівіць новымі ценнікамі па таварах у магазінах, на якіх нулі прыбаўляюцца з упартым пастаянствам. А грашовыя дабаўкі да нашых зарплат, стыпендый, розных дапамог далёка неадэкватныя той суме, якая цяпер неабходна для больш-менш нармальнага жыцця.

ласкавым сонейкам і навіну менш прыемную: зноў павысіліся рознічныя цэны на асобныя жыццёва важныя тавары і тарыфы на паслугі. У сувязі з гэтым Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову аб павышэнні з 1 красавіка мінімальнай зароботнай платы з 30 да 60 тысяч рублёў, а тарыфная стаўка I разрады цяпер будзе складаць 65 тыс. руб. У два разы павялічваюцца

размеры стыпендый студэнтам.

Цяпер кашалькі ў нас папоўняцца дадатковай масай грашовых купюр, толькі вось, на жаль, ненапоўненымі хаця б самымі неабходнымі прадуктамі харчавання акажуцца нашы спажывецкія кошыкі.

Выжываем? Выжываем...

• 4 - 5, 7 - 8

Для вас, абітурыенты-94. ючых на дзённае аддзяленне і завочны факультэт ГДУ імя Ф.Скарыны/.

• 2 Жыццё ўніверсітэта: навіны, інфармацыя.

• 3 Да 25-годдзя ГДУ. Расказваем аб выпусках універсітэта.

• 6

Старонкі гісторыі. Да чарговай гадавіны Беларускай Народнай Рэспублікі.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Да Міжнароднага года сям'і**НАШЫ СЭРЦЫ І ТАЛЕНТЫ -- МАТУЛЯМ**

Ужо сама назва выстаўкі народнай творчасці, якая праходзіла ў ГДУ і прысвечалася святу 8 Сакавіка, гаворыць сама за сябе. У прадстаўленні на ёй экспанаты, цікавыя, разнастайныя, арыгінальныя, кожны яе выканаўца ўклаў цэпльню і шчодрасць свайго сэрца, шчырасць, вялікую павагу да жанчыны Сімвалічна і тое, што выстаўка праводзілася ў год, які аб'яўлены Міжнародным годам сям'і.

Яе ўдзельнікамі сталі кафедры беларускай культуры, філасофіі, беларускай мовы, эканамічных тэорый; студэнты 3-5 курсаў педагогічных спецыяльнасцей, якія праходзяць спецыялізацыю па дысцыпліне "Арганізацыя і методыка пазакласнай і пазашкольнай работы", базавыя школы г. Гомеля па гэтай спецыялізацыі -- № 5, 16, 44. Так, СШ № 5 была прадстаўлена на ёй гурткамі мастацкай інкрустацыі пад кіраўніцтвам Л.І.Жалезняковай, мастацкай вышыўкі /кіраўнік Г.П.Паўленка/, СШ № 16 -- гурткамі прыкладнага мастацтва /С.М.Шульга/, шпцыя /С.Я.Купрыкава/,

СШ № 44 -- сувенірымі вырабамі, выкананымі пад кіраўніцтвам Л.І.Івановай, Г.В.Юр'евіч, Л.І.Дэй, А.П.Сцефаненкі.

Выстаўка адрававалася ў першую чаргу студэнтам

спецыялізацыі "Асноўныя напрамкі пазакласнай выхаваўчай работы па падрыхтоўцы старшакласнікаў да сямейнага жыцця". Адсюль і адпаведныя экспанаты -- студэнцкія рэфераты аб сям'і, ілюстрацыйны наглядны матэрыял для ўрокаў "Чалавек і грамадства" -- кнігі-раскладкі "Мы працягваем сябе ў дзедзях", "Жаночы вобраз у жывапісу і паэзіі" і інш.

Тут жа значнае месца заняла літаратура аб маці, сям'і, каханні.

Фэа галоўнага корпуса, дзе экспанаваліся работы школьнікаў і студэнтаў, вабіла наведвальнікаў шы-

навізнай маляўніча распісаных сувеніры, вылепленыя з гліны, а таксама вышытыя студэнткамі рэчы. Удаля гарманіравала да ўсіх экспанатаў калекцыя беларускіх рушнікоў, якую сабралі ў вясковых жыхароў у час вучэбных практык студэнты філалагічнага факультэта.

Наведвальнікі выстаўкі маглі не толькі любавалася характам і прыгажосцю яе экспанатаў, але і купіць тое, што найбольш спадабалася. Ахвотна раскупляліся да свята мяккія цацкі швейныя вырабы, разнастайныя сувеніры, з любоўю і густам зробленыя ўмелымі рукамі школьнікаў.

Арганізацыя тэматычных, святочных выставак прыкладнага мастацтва -- гэта не толькі выхаванне эстэтыкай, але і яшчэ адна з форм навучальнага працэсу для студэнтаў -- будучых педагогаў.

Т.ГАРАНІНА, кандыдат філасофскіх навук, дацэнт кафедры філасофіі.

На здымку: удзельнікі выстаўкі са сваімі работамі.

Фота У.Чысціка.

ва/, ўдаўся.

Што ж было прапанавана чытачам у першым нумары газеты? Цікавае інтэрв'ю з рэктарам універсітэта прафесарам Л.А.Шамятковым, факультэцкі хіт-парад /рэйтінг папулярнасці выкладчыкаў матфака сярод студэнтаў 4-5 курсаў/, навіны з дэканата, зімовая сесія ў лічбах, розныя віншаванні выкладчыкам, студэнтам і, канешне, гумар.

Спадзяемся, што наперадзе ў стваральнікаў газеты будуць новыя ўдачы, цікавыя тэмы, публікацыі, добрае тэхнічнае афармленне /дарэчы, набіраюць і вярстаюць яе, як і нашу шматтыражку, на настольна-выдавецкім комплексе інфармацыйна-вылічальнага цэнтру ГДУ/. Пспехаў вам, сябры. Як кажуць, цяжкі толькі пачатак.

Твае выпускнікі, ГДУ

Змены, якія прынес новы час, не маглі не закрануць і паэзію. Увогуле, склалася такая сітуацыя, што, разглядаючы лірычныя жанры, мы задавальняемся схемамі, стэрэатыпамі, не заўважаем арыгінальнае і непаўторнае, усё тое, чым жыве сённяшняя паэзія. Не заўважаем і яе прарочай, выкрывальнай функцыі. Зрух у бок эпізацыі і драматызацыі ёсць сведчанне таго, што вядучыя тэндэнцыі часу дапамагаюць паэтам пераадолець схематычны, безаблічны паказ рэчаіснасці чыста ліпсальнымі сродкамі. Паэзія аказвае ўплыў не толькі на асобна ўзятага чалавека, але, несумненна, і на працэс адраджэння мовы, культуры, гістарычнай свядомасці народа, які з большым або меншым поспехам адбываецца сёння ў нас. А між тым менавіта паэзія маладых асабліва скіроўваецца на пытанне аб выжыванні нацыі.

Так, паэт Анатоль Сыс са сваім адметным непазычаным словам і клопатам пра стыльовую жанравую адметнасць шукае надзейную апору ў народнай творчасці і нацыянальных традыцыях. Ён адчувае адказ за давераную яму справу, справу жыцця пачынальнікаў. Але адказнасць перад Айчынай, народам, перад сваімі даярэднікамі не заўсёды вядзе да стварэння нечага адметнага, асабістага, універсальнага. А.Сыс з самага пачатку творчасці якраз і жадае дасягнуць такой гармоніі, паяднання індывідуальна-непаўторнага з грамадска-неабходным.

Першыя радкі першай кнігі "Агмень" /1988 г./ гучаць так: "З чаго пачаць?.. Пачну з Радзімы..." І гэта не проста выбар на жэрабю, малады паэт піша з поўным усведамленнем адказнасці. Гэты арыгінальны, самавіты пачатак мае працяг і ў яго другім зборніку "Пан Лес" (1989 г.), дзе на высокім ідэйна-мастацкім узроўні распрацоўваюцца многія праблемы, матывы, вобразы. У першую чаргу -- Радзімы, якая атаясамліваецца з

воблікам маці, жанчыны:

Радзіма пачынаецца з жанчыны...

Паэт імкнецца дабрацца да першаіснасці, дакрануцца да таго, чаго яшчэ не краналі. Адсюль у яго з'яўляецца вобраз маці -- Неапаленай Купіны. Яе цяжарнасць выступае як засцярога, гучыць заклік супраць пажару, іншай пошасці. Відаць, найчасцей пажар -- сімвал трагічных падзей у жыцці Айчыны, беларускага народа. І таму паэт асуджае тых, хто хоць словам можа пакрыўдзіць жанчыну, маці, бо гэта тое самае, што зняважыць святое:

Хто плюе на жанчыну -- той нелюдзь плюе на Радзіму, хто гандлюе святыняй -- той маці сваю прадае.

Супярэчлівы свет, супярэчлівыя людзі... Таму з-пад пяра А.Сыса нараджаюцца і творы, вельмі няпростыя для ўспрымання, загадкавыя і таямнічыя. Відаць, сама маці-прырода надзяліла паэта зайздроснай здольнасцю своеасаблівага бачання свету і ўспрымання яго прыгажосці. Неабходна папрацаваць душой, каб спасцігнуць сэнс сказанага, адчуць, што хацеў сказаць аўтар. У творчасці Сыса наогул многа сімвалаў, да якіх ён часта звяртаецца і якія не паддаюцца пэўнаму тлумачэнню.

Так, у вершы "Бажавоўк" услаўляецца высокі чалавечы Дух, які нельга ні забіць, ні знішчыць. Падтрыманы небам, пасля таго, як яго спалілі, спапялілі і пусцілі на вецер, Дух прыходзіць да людзей у самы горшы час, ратуе іх ад хамства і нізасці:

Ён прыйдзе ў самы горшы час сваім адвечным тропам да тых, хто выплюнуў душу, хто ў паднябесных храмах блюзнэрствам замяніў імшу, а Святароў на Хамаў.

НАРАДЗІЦА ПАЭТАМ

Праз увесь зборнік "Пан Лес" праходзіць таксама і тэма паэзіі, культуры, мовы. А.Сыс разумее, што Паэт -- прарок у сваёй Айчыне, захавальнік унікальнай спадчыны, творца культуры і эстэтычных каштоўнасцей.

Але мы не бачым, каб ён марыў аб шчаслівым жыцці, перад намі -- рэальная, жорсткая рэчаіснасць і паэт поўны ўнутранай засяроджанасці, выкліканай разладам паміж верай і рэальнасцю, трывогай за лёс чалавека і чалавецтва:

Паэт не мае права быць паэтам дналівае і чыстае красы, калі ў Айчыне загниваюць рэкі і засыхаюць на вачах лясы.

А.Сыс верыць у магічную, заклінальную сілу слова, у яго праўду, невычэрпныя запасы трываласці. Так, у верлібры "Нізка абаранкаў" слова нібыта вядзе нас за сабой, набліжае да спрадвечна роднага, сцвярджае, што менавіта на мове бацькоў спасцігаюцца духоўныя багацці нацыянальнай і сусветнай культуры, таямніцы народнай мудрасці.

Узнікае пытанне: у чым жа прычына папулярнасці маладога паэта? Зразумела, у неадназначнасці, асабістым таленце. Але, несумненна, і ва ўменні "падаць" сябе. А.Сыс разумее турботы і спадзяванні сучаснікаў, перажывае, хвалюецца, выступае за гармонію пачуццяў, спраў, учынкаў, за гармонію ўсяго жывога. Выдаткі аўтара звязаны з надзвычайнай яго экспрэсіўнасцю і эмацыянальнасцю.

Новае мысленне, пошукі, сцвярдженне ўсяго сапраўднага ў жыцці творчасці і выклікалі нараджэнне на свет двух паэтычных зборнікаў Анатоль Сыса. Думаецца, не за гарамі з'яўленне наступных.

А. ФЕДАРЭНКА, студэнтка 2-га курса філалагічнага факультэта.

Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны аб'яўляе прыём студэнтаў на I курс завочнага факультэта на 1994-95 навучальны год

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Залічэнне ва ўніверсітэт праводзіцца па конкурсу ў адпаведнасці з колькасцю балаў, набраных абітурыентамі на ўступных конкурсных экзаменах у наступнай паслядоўнасці:

-- абітурыенты, вызваленыя ад уступных экзаменаў;

-- абітурыенты, якія карыстаюцца правам пазаконкурснага залічэння;

-- медалісты, выдатнікі сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і ПТВ на базе няпоўнай сярэдняй школы, а таксама выпускнікі ПТВ на базе сярэдняй школы з дыпламам з адзнакай і паступаючы на спецыяльнасці, адпавядаючыя атрыманым прафесіям, якія здалі прафільную экзамен на адзнаку "5";

-- астатнія абітурыенты.

Асобы, якія закончылі падрыхтоўчае аддзяленне, залічваюцца ў адпаведнасці з палажэннем аб ім.

Колькасць выдзеленых мэтавых месц вызначаецца прыёмнай камісіяй да пачатку ўступных экзаменаў.

Пры роўнасці конкурсных балаў перавагай карыстаюцца:

-- асобы, якія маюць дагаворы на падрыхтоўку спецыялістаў;

-- асобы, якія маюць ільготы ў адпаведнасці з арт.арт. 19,20,23,24,25

Закона Рэспублікі Беларусь "Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС", інваліды III групы пры адсутнасці медыцынскіх супрацьпаказанняў;

-- асобы, якія працуюць па профілю выбранай спецыяльнасці больш аднаго года;

-- выпускнікі сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і ПТВ, якія паступаюць на роднасныя спецыяльнасці, са стажам менш аднаго года.

Па-за конкурсам пры атрыманні станоўчых адзнак на ўступных экзаменаў залічваюцца:

-- воіны-інтэрнацыяналісты;

-- дзеці інвалідаў вайны і загінуўшых воінаў-інтэрнацыяналістаў;

-- круглыя сіраты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў;

-- інваліды I і II груп, якім у адпаведнасці з заключэннем медыка-рэабілітацыйных экспертных камісій не супрацьпаказана навучанне ў ВНУ і якія могуць наведваць заняткі;

-- асобы, які маюць ільготы ў адпаведнасці з арт. 18 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС".

Паступаючыя ва ўніверсітэт пада-

юць наступныя дакументы:

-- заяву на імя рэктара па адзінай форме;

-- дакумент аб сярэдняй адукацыі ў арыгінале;

-- шэсць фотакартак /без галаўнога ўбору/ памерам 3x4 см;

-- медыцынскую даведку па форме 086у /паступаючыя на спецыяльнасць "фізічная культура і спорт" дадаткова праходзяць медыцынскі агляд у Гомельскім абласным фізкультурным дыспансеры/;

-- выпіску з працоўнай кніжкі;

-- дакументы, якія пацвярджаюць права карыстання льготамі, дагаворы і інш.;

-- пашпарт прад'яўляецца ў прыёмную камісію па прыбыццю ва ўніверсітэт.

Дакументы накіроўваць на адрас: 246699 г.Гомель, вул. Савецкая, Гомельскі дзяржуніверсітэт імя Ф.Скарыны, корпус №1, прыёмная камісія. Тэл. для даведак: 57-11-15.

Яўка на ўступных экзамены па выкліку ўніверсітэта.

ПРЫЁМНАЯ КАМІСІЯ.

ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ імя Ф.Скарыны

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

-- гісторыі Беларусі -- асістэнта;
-- эканомікі і сацыялогіі працы -- асістэнта;
-- геафізікі -- асістэнта.

Тэрмін падачы заяў -- не пазней аднаго месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699 г.Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты філалагічнага факультэта смуткуюць з выпадку заўчаснай смерці пасля цяжкай працяглай хваробы дацэнта кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства **ЧАЙКУНА** Паўла Міхайлавіча і выказваюць глыбокае спачуванне яго родным і блізкім.

ПРОБЦУ ЖДЕЖИЕ

Любовь Мезина

*Ах, март, какие перемены:
То снег, то дождь,
то звук капли
Веселой нотой извещает,
Что скоро вовсе снег растает, --
Ковров зимы седой творец,
И стуж не будет, наконец.
Теплее солнце прогревает,
На льдинках, радуясь, играет,
И звон синиц, волнуя, таит
В дали прозрачно-голубой...
С весной, друзья мои!
С весной!*

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

"Гомельскі ўніверсітэт" -- газета Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

Рэгістрацыйны № 221

Спонсары газеты -- Цэнтральны райсавет народных дэпутатаў г. Гомеля; НВП "Сучасныя тэхналогіі", прафком студэнтаў.

Газета набрана і з'яўшана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на Гомельскай фабрыцы "Палесдрук".

Рэдактар
Ул. БАЛОГА

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 131.

Падпісана да друку 17.03.94.